

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. balandžio 18 d. Nr. 21RE1-67 (AG1-34/10-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karines Zavgorodnajos (pranešėja), sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjai A. B.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos A. B. skundą atsakovei Varėnos rajono savivaldybės tarybai dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022-09-27 sprendimo Nr. T-IX-1016 „Dėl 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, sąrašo patvirtinimo“ dalyje, kurioje sklypai, esantys (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), pripažinti apleistais ir nešienaujamais panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja A. B. kreipėsi į Komisiją su skundu (toliau – skundas), kuriuo prašo „panaikinti Varėnos rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) 2022-09-27 sprendimą Nr. T-IX-1016 (toliau – 2022-09-27 Sprendimas) dėl 2022 m. Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, sąrašo patvirtinimo, kuriuo sklypai, esantys (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (Komisijos pastaba, tikslūs žemės sklypų adresai yra (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini)) (toliau abu kartu - Sklypai), pripažinti apleistais ir nešienaujamais“.

Skunde paaiškino, kad apie 2022-09-27 Sprendimą sužinojo tik 2023-02-04, kai gavo šį sprendimą registruotu paštu. Nurodė, kad žemės mokesčio suma už 2021 metus ir ankstesnius metus sudarydavo (duomenys neskelbtini) Eur. Už 2022 metus žemės mokesčio suma už Sklypus sudarė (duomenys neskelbtini) Eur. Pradėjus domėtis kodėl žemės mokesčio suma išaugo, kreipėsi į Varėnos rajono savivaldybės administraciją ir 2023-02-04 gavo pranešimą „Dėl nustatyto žemės mokesčio“, kuriuo buvo nurodyta, kad pareiškėjai priklausantys Sklypai pripažinti apleistais ir įtraukti į apleistų žemės sklypų sąrašą, kuriems taikomas didesnis mokestis už žemę. Pareiškėja nesutinka su 2022-09-27 Sprendimu, kadangi teiginiai, kad Sklypai yra apleisti neatitinka tikrovės, kadangi pareiškėja Sklypuose augina daržoves, gėles, vaistažoles, prieskoninius augalus (b. l. 1-2).

Atsakovė Varėnos rajono savivaldybės taryba prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime į pareiškėjos skundą paaiškino, kad Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto savivaldybės tarybos 2013-04-30 sprendimu Nr. T-VII-661 „Dėl nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, nustatymo

tvarkos aprašo tvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 5.1 p. nurodyta, jog į Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas, sąrašą (toliau – Sąrašas) įrašomi fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausantys žemės sklypai, kai sklypas (-ai) nešienaujami.

Aprašo 7 p. nurodyta, kad savivaldybės administracijos direktorius sudaro komisijas seniūnijose ir tvirtina jų veiklos nuostatus, kurios seniūnijos teritorijoje vizualiai įvertina ir iki einamųjų metų birželio 10 d. parengia žemės sklypų, kurie atitinka Aprašo 5 ir 6 p. nustatytus kriterijus, preliminarų Sąrašą.

Aprašo 9 p. nurodyta, kad komisijos ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po preliminarus sąrašo sudarymo informuoja planuojamų įrašyti į Sąrašą žemės sklypų savininkus ir informuoja juos apie Savivaldybės tarybos nustatytą žemės mokesčio tarifą nenaudojamai, apleistai žemei. Aprašo 10 p. numatyta, kad asmenys, kurių nuosavybės teise valdomas žemės sklypas ar jo dalis planuojamas įrašyti į Sąrašą, gali per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo apie planuojamą įrašymą į Sąrašą išsiuntimo dienos pateikti Komisijoms dokumentus, įrodančius, kad žemės sklypas neatitinka 5 p. nustatytų kriterijų arba atitikimas šiems kriterijams yra sąlygotas 6 p. nurodytų aplinkybių.

Varėnos seniūnija (toliau – ir Seniūnija) 2022-06-28 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleistų sklypų“ informavo pareiškėją, kad planuojama pareiškėjai priklausančius Sklypus įrašyti į Sąrašą, kad jiems bus taikomas žemės mokesčio tarifas už nenaudojamą žemę, apleistą žemę, taip pat priminė pareigą susitvarkyti pareiškėjai priklausančius Sklypus arba pateikti informaciją, kuria vadovaujantis pareiškėjos Sklypai į Sąrašą nebūtų įrašyti. Raštas pareiškėjai buvo išsiųstas adresu, kurį pareiškėja nurodė ir skunde Komisijai.

Varėnos seniūnija 2022-08-05 registruotu paštu išsiuntė pakartotinį raštą Nr. (duomenys neskelbtini), tačiau pareiškėja šio laiško per siuntos saugojimo terminą neatsiėmė.

Varėnos seniūnija 2022-09-02 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleistų žemės sklypų sąrašo“ pateikė Varėnos rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) Architektūros skyriui Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą, kuriame buvo įrašyti ir pareiškėjai priklausantys Sklypai.

Atsižvelgiant į Varėnos seniūnijos pateiktus duomenis, buvo parengtas Tarybos sprendimo projektas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone patvirtinimo“ (kuriuo į Sąrašą įtraukti pareiškėjos Sklypai) ir kuris 2022-09-19 buvo paskelbtas Varėnos savivaldybės interneto svetainėje ir Teisės aktų informacinėje svetainėje (TAIS). Pareiškėja per visą šį laikotarpį, nei karto nesikreipė į Varėnos seniūniją ir nepateikė jokių duomenų, kurie sąlygotų Sklypų neįrašymą į Sąrašą. Taryba 2022-09-27 priėmė Sprendimą, kuriuo į Sąrašą buvo įtraukti pareiškėjai priklausantys Sklypai.

Tarybos 2019-09-27 sprendimo Nr. T-IX-16 „Dėl 2020 metų žemės mokesčio tarifų nustatymo“ 2 p. nurodyta, kad nenaudojamai, apleistai žemei taikomas 4 proc. žemės mokesčio tarifas nuo žemės mokesstinės vertės. Pareiškėjai buvo apskaičiuotas žemės mokestis taikant 4 proc. žemės mokesčio tarifą.

Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, kad jai priklausantys Sklypai yra nuolat prižiūrimi, todėl negalėjo būti įtraukti į Sąrašą. Tačiau Varėnos seniūnijos specialistai 2022-07-19 patikrino pareiškėjai priklausančius Sklypus ir fotonuotraukomis užfiksavo Sklypų būklę: Sklypai nešienauti, juose neauginamos jokios daržovės, gėlės, todėl nepasitvirtino pareiškėjos teiginiai, kad Sklypai nuolatos prižiūrimi.

Pareiškėja skunde Komisijai prašo panaikinti 2022-09-27 Sprendimą, tačiau šiuo sprendimu buvo patvirtintas Sąrašas, kuriame nurodyti 34 žemės sklypai. Pareiškėjos Sklypai į Sąrašą įtraukti

(duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) punktais, todėl Tarybos nuomone pareiškėja negali kvestionuoti 2022-09-27 Sprendimo visa apimtimi (b. l. 39-41).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022-09-27 sprendimu „Dėl 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, sąrašo patvirtinimo“ patvirtinto 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone sąrašo (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) eilės numerių, kuriais pareiškėjai nuosavybės teise priklausantys Sklypai buvo įtraukti į 2022 m. Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone sąrašą, pagrįstumo. Bylos nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu pareiškėja patvirtino, kad skundžia Tarybos 2022-09-27 Sprendimu patvirtinto 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone sąrašo, dalį, konkrečiai (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) eilės numerius, kurių jai sukelia teisinės pasekmės bei remiantis kuria pareiškėjai iš esmės kyla pareiga mokėti padidintą žemės mokesčio tarifą.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjai nuosavybės teise priklauso Sklypai, esantys (duomenys neskelbtini) (unik. Nr. (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) (unik. Nr. (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (b. l. 66-70). Šie žemės Sklypai į 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone sąrašą buvo įtraukti Tarybos 2022-09-27 Sprendimu, priimtu vadovaujantis Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu savivaldybės tarybos 2013-04-30 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, nustatymo tvarkos aprašo tvirtinimo, Varėnos Seniūnijos 2022-09-02 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleistų žemės sklypų sąrašo“ ir kt. (b. l. 45-46).

Bylos nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu pareiškėja paaiškino, kad žemės Sklypus prižiūri, juose augina prieskonines žoles, gėles ir kt. Jokių raštų, informuojančių apie ketinimą įtraukti Sklypus į nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą nei iš seniūnijos, nei iš Administracijos ar kitokio subjekto gavusi nebuvo. Pareiškėjos teigimu, atsakovės pateiktos nuotraukos neįrodo, kad juose užfiksuoti pareiškėjai nuosavybės teise priklausantys Sklypai.

Žemės, kuriai taikomas padidintas mokesčio tarifas, sąrašo sudarymo ir keitimo procedūras reglamentuoja Aprašas.

Vadovaujantis Aprašo 5 p. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, sąrašą tvirtina Varėnos rajono savivaldybės taryba. Į Sąrašą įrašomi fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausantys žemės sklypai, atitinkantys bent vieną iš išvardintų požymių: sklypas nešienaujamas (5.1 p.); sklype laikomos (išskyrus tam skirtas vietas) statybinės ir (ar) teršiančios aplinką medžiagos ar daiktai (akivaizdžiai netvarkingos, techninių reikalavimų neatitinkančios transporto priemonės, jų dalys, nenaudojami statybiniai vagonėliai ar pan.), kaupiamos šiukšlės.

Pagal Aprašo 7 p., Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktorius (toliau – Administracijos direktorius) sudaro komisijas seniūnijose ir tvirtina jų veiklos nuostatus (toliau – Komisijas), kurios seniūnijos teritorijoje vizualiai įvertina ir iki einamųjų metų birželio 10 d. parengia žemės sklypų, kurie atitinka Aprašo 5 ir 6 punktuose nustatytus kriterijus, preliminarų Sąrašą.

Aprašo 9 p. numatyta, kad Komisijos ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po preliminarų sąrašo sudarymo informuoja planuojamų įrašyti į Sąrašą žemės sklypų savininkus ir informuoja juos apie Savivaldybės tarybos nustatytą žemės mokesčio tarifą nenaudojamai, apleistai žemei. Asmenys, kurių nuosavybės teise valdomas žemės sklypas ar jo dalis planuojamas įrašyti į Sąrašą, gali per 30

kalendorinių dienų nuo pranešimo apie planuojamą įrašymą į Sąrašą išsiuntimo dienos pateikti Komisijoms dokumentus, įrodančius, kad žemės sklypas neatitinka 5 p. nustatytų kriterijų arba atitikimas šiems kriterijams yra sąlygotas 6 p. nurodytų aplinkybių. Komisijos pateikia Sąrašus Varėnos rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir kraštotvarkos skyriui ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 23 d. Architektūros ir kraštotvarkos skyrius patikrina Komisijų pateiktus duomenis, iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. parengia Savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl Sąrašo tvirtinimo ir nustatyta tvarka teikia jį svarstyti Savivaldybės tarybai. Architektūros ir kraštotvarkos skyrius, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Sąrašo patvirtinimo raštu, praneša įrašytų į sąrašą apleistų, nenaudojamų žemės sklypų savininkams apie jų valdomų objektų įrašymą į Sąrašą ir informuoja apie Savivaldybės tarybos nustatytą žemės mokesčio tarifą nenaudojamai, apleistai žemei (Aprašo 10-13 p.).

Byloje esančių rašytinių įrodymų pagrindu nustatyta, kad Varėnos seniūnija 2022-06-28 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleistų žemės sklypų“ informavo pareiškėją, kad jai nuosavybės teise priklausantys Sklypai planuojami įrašyti į Nekilnojamojo turto objektų sąrašą, kuriems bus taikomas Varėnos rajono tarybos sprendimo nustatytas žemės mokesčio tarifas už nenaudojamą, apleistą žemę (b. l. 42). Atsakovės teigimu šis raštas buvo išsiųstas pareiškėjai paštu. Pažymėtina, kad pareiškėjos teigimu, šio rašto ji negavo. Atsakovė nepateikė Komisijai įrodymų, patvirtinančių 2022-06-28 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) įteikimo pareiškėjai faktą.

Varėnos seniūnija 2022-08-05 registruotu paštu išsiuntė pareiškėjai pakartotinį raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 43), tačiau ir šis raštas pareiškėjai įteiktas nebuvo (žyma ant laiško - neatsiėmė per siuntos saugojimo terminą) (b. l. 44).

Nagrinėjamo administracinio ginčo kontekste pažymėtina, kad žemės sklypų įtraukimui į nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus apleistas žemės ūkio naudmenas, sąrašą yra nustatyta konkreti tvarka bei Apraše numatytos procedūros. Remiantis Aprašo nuostatomis, visų pirma pažymėtina, jog Administracijos direktoriaus sudarytos Komisijos vizualiai įvertina ir iki einamųjų metų birželio 10 d. parengia žemės sklypų, kurie atitinka Aprašo 5 ir 6 p. nustatytus kriterijus, preliminarų Sąrašą. Komisijos ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po preliminarų sąrašo sudarymo informuoja planuojamų įrašyti į Sąrašą žemės sklypų savininkus ir informuoja juos apie Savivaldybės tarybos nustatytą žemės mokesčio tarifą nenaudojamai, apleistai žemei. Atsakovės į bylą pateikti rašytiniai įrodymai patvirtina, kad pareiškėjai buvo siunčiami du raštai - 2022-06-28 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleistų žemės sklypų“ ir 2022-08-05 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleisto žemės sklypo“ (b. l. 42-43), kurie pareiškėjai faktiškai įteikti nebuvo. Komisijai nėra pateikti įrodymai, kad iki šių raštų išsiuntimo pareiškėjai, Seniūnijos komisija būtų parengusi preliminarų Sąrašą. Taip pat nėra pateikti įrodymai ir atitinkamai Komisija negali nustatyti, kad Seniūnijos komisijai parengus preliminarų Sąrašą, būtų įgyvendintas Aprašo 9 p. ir pareiškėja ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po preliminarų sąrašo sudarymo būtų informuota apie Savivaldybės tarybos nustatytą žemės mokesčio tarifą nenaudojamai, apleistai žemei. Vadovaujantis Aprašo 11 p. Komisijos pateikia Sąrašus Varėnos rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir kraštotvarkos skyriui ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 23 d. Nagrinėjamu atveju, ne Seniūnijos komisija, tačiau seniūno pavaduotojas, einantis seniūno pareigas, 2022-09-02 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl apleistų žemės sklypų sąrašo“ persiuntė Varėnos rajono savivaldybės administracijos Architektūros skyriui Varėnos seniūnijos žemės sklypų sąrašą (b. l. 45). Taigi, ši faktinė aplinkybė patvirtina, kad buvo pažeisti Aprašo 11 p. įtvirtintas terminas bei tvarka. Be to, į bylą yra pateiktos 2022-07-19 nuotraukos, kurios visiškai neleidžia nustatyti, kad juose yra užfiksuoti pareiškėjai nuosavybės teise priklausantys Sklypai. Nuotraukos, išskyrus datą – 2022-07-19, neturi jokių kitų identifikacinių požymių, taip pat iš jų negali nustatyti, kad tai būtų pareiškėjai nuosavybės teise priklausantys Sklypai.

Ginčo atveju pabrėžtina, kad Aprašo 10 p. numatyta asmenų, kurių nuosavybės teise valdomas žemės sklypas ar jo dalis planuojamas įrašyti į Sąrašą, teisė per 30 kalendorinių dienų nuo

pranešimo apie planuojamą įrašymą į Sąrašą išsiuntimo dienos pateikti Komisijoms dokumentus, įrodančius, kad žemės sklypas neatitinka 5 punkte nustatytų kriterijų arba atitikimas šiems kriterijams yra sąlygotas 6 punkte nurodytų aplinkybių. Šiuo gi atveju, pareiškėjai negavus Seniūnijos siunčiamų dokumentų ir atitinkamai faktiškai nežinant, kad Sklypus planuojama įrašyti į Sąrašą, jai nebuvo suteikta galimybė sutvarkyti Sklypus arba pateikti Aprašo 10 p. nurodytus dokumentus.

Atkreiptinas dėmesys, kad atsakovė visų pirma turi užkirsti kelią žemės tvarkymo ir švaros pažeidimams, o juos nustatčius pirmiausia reikalauti juos pašalinti. Tik žemės savininkams (naudotojams) nevykdant atsakovės reikalavimų sutvarkyti žemės sklypus per nustatytą terminą turi būti taikomas maksimalus žemės mokesčio tarifas. Tačiau nagrinėjamu atveju, pareiškėjos faktinis neinformavimas apie ketinimą įtraukti Sklypus į Sąrašą sąlygojo, kad pareiškėjai buvo apribota galimybė imtis veiksmų (pavyzdžiui, sutvarkyti Sklypus ar pan.) arba pateikti Aprašo 10 p. nurodytus dokumentus.

Remdamasi aukščiau išdėstytu, Komisija sprendžia, kad priimant Tarybos 2022-09-27 Sprendimu patvirtinto Sąrašo (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) eilės numerius ir atitinkamai įtraukiant Sklypus į 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, sąrašą, buvo pažeistos Apraše nustatytos procedūros, todėl Tarybos 2022-09-27 Sprendimas šioje konkrečioje dalyje pripažįstamas neteisėtu, todėl naikintinu.

Nors proceso dalyviai skunde ir atsiliepime išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie niekaip nekeičia šiame sprendime padarytų išvadų, todėl jų detaliau Komisija šiame sprendime nenagrinėja. Šiame kontekste pažymėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (*toliau – ir EŽTT*) ir LVAT praktikoje ne kartą pažymėta, teismo pareiga motyvuoti priimtą sprendimą nėra suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną pareiškėjo argumentą (*žr., pvz., EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimą byloje Van de Hurk prieš Nyderlandus (pareiškimo Nr. 16034/90); 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimą byloje Helle prieš Suomiją (pareiškimo Nr. 20772/92); LVAT 2019-10-16 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-814-492/2019*).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos A. B. skundą tenkinti.

Panaikinti Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022-09-27 sprendimu „Dėl 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, sąrašo patvirtinimo“ patvirtinto 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone sąrašo (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) eilės numerius, pagal kuriuos žemės sklypai, esantys adresu (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), įtraukti į 2022 m. nenaudojamų, apleistų žemės sklypų, išskyrus žemės ūkio naudmenas, Varėnos rajone sąrašą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja